Llengua catalana model 2

COMPRENSIÓ ORAL: El ca eivissenc

1. En temps molt remots, segons aquest text, el ca eivissenc devia tenir altres noms com...

A. ca egipci.
B. ca de conills.
C. ca d'Anubis.
D. ca de les Pitiüses.

2. Quines conseqüències va tenir per a la raça "la cria endògena (la reproducció entre un nombre molt limitat d'individus) a causa de la insularitat"?

A. Que es mesclàs amb altres races foranes per aconseguir una nova raça.
B. Que es conservassin i depurassin els trets de la raça.
C. Que fos una raça molt estesa arreu del món.
D. Que augmentàs el seu valor comercial.

3. Aquest animal té, aproximadament, una antiguitat de...

A. dos mil anys.
B. sis mil anys.
C. vint anys.
D. cinquanta mil anys.

4. "És la raça <u>autòctona</u> més coneguda internacionalment". Indica quina paraula s'assembla més a la paraula subratllada.

A. Estrangera.
B. Diferent.
C. Diversa.
D. Originària.

5. Una de les finalitats bàsiques d'aquest animal era...

A. carregar i transportar mercaderies.
B. servir com a ca de bestiar i d'aquesta manera conduir el ramat.
C. controlar les plagues de conills, que perjudicaven l'agricultura.
D. fer d'entreteniment als pobles egipcis.

6. Anubis és representada per...

A. unes orelles semblants a les del ca eivissenc.
B. un cos de ca semblant al del ca eivissenc.
C. unes potes semblants a les del ca eivissenc.
D. un cap de ca semblant al del ca eivissenc.

7. Als països escandinaus aquest animal s'empra també per...

EXPRESSIÓ ESCRITA

8. Redacta un article d'opinió d'aproximadament 125 paraules on exposes el teu punt de vista sobre la utilització del mòbil al centre.

Pots escriure sobre si s'ha de permetre o no, els avantatges, els inconvenients, els usos educatius, els perills que comporta una utilització inadequada...

COMPRENSIÓ ESCRITA

Arxipèlag de Cabrera, Parc Natural

El parc nacional de l'arxipèlag de Cabrera està situat al sud de Mallorca, a deu milles nàutiques del port mallorquí més proper, el de la Colònia de Sant Jordi (Ses Salines). La superfície protegida és de 10.021 ha, de les quals 8.703 corresponen al medi marí i la resta a les illes i els 17 illots de l'arxipèlag. Va ser declarat parc nacional el 29 d'abril de 1991 (Llei 14/1991).

ELS TRESORS NATURALS

El fet que la protecció afecti la mar i la terra de l'arxipèlag de Cabrera atorga al parc nacional unes característiques especials, a més d'una rica diversitat. Entre els endemismes de l'arxipèlag trobem la raspeta (*Rubia angustifolia ssp. caespitosa*), unes deu subespècies de la sargantana balear (*Podarcis lilfordi*) a més de nombrosos coleòpters, aràcnids i gasteròpodes terrestres i alguns crustacis que habiten les cavitats subterrànies.

En les seves cristal·lines aigües, entre fons rocosos, coves, fons arenosos o les amenaçades praderies de posidònia, habita una gran quantitat d'espècies: anfossos, escorballs, espets, nacres, dofins, cigales, estrelles d'un intens color vermell, etc.

A terra, als ambients costaners formats per penya-segats i illots, les aus marines i les rapinyaires constitueixen un dels components més destacats de l'ecosistema. Al llarg de l'any és possible veure-hi espècies com la gavina mediterrània, la gavina corsa, el corb marí, el falcó comú o l'àguila peixatera. La garriga, amb ullastres i llampúdols bords, domina bona part de la terra ferma. Entre orquídies, savines i bolets no és difícil observar espècies d'aus terrestres com el xorrec i el busqueret de capnegre. Les cinc espècies de ratapinyades que habiten a Cabrera són els únics mamífers terrestres autòctons.

LA TERRA I EL PASSAT

La relació entre l'ésser humà i el medi natural ha determinat la seva transformació mútua al llarg del temps. Les lleis del Parc tenen com a objectiu regular aquesta relació per tal de garantir la conservació del medi natural.

A Cabrera, l'existència de forns de calç, rotlos de sitja, pedreres de marès, sementers i escars, com el del caló des Palangrers, posa en relleu l'empremta que els usos agrícoles i tradicionals dels humans ha deixat sobre el territori. La presència humana també ha suposat la introducció d'espècies al·lòctones, conegudes com biointrusos. És el cas d'animals com la geneta, el ratolí domèstic i l'eriçó clar, i de plantes com la vinagrella, el bàlsam i l'atzavara. Algunes d'aquestes espècies introduïdes posen en perill la flora i la fauna autòctones del parc.

EL PATRIMONI

El castell (del final del segle XIV), situat a l'entrada al port i el far de l'Enciola constitueixen dos dels elements més característics. Així mateix, és destacable la riquesa del patrimoni arqueològic. En les seves aigües hi ha nombrosos vaixells enfonsats d'època clàssica. A l'illa hi trobam també part del que devia ser la necròpolis d'un monestir de l'antiguitat tardana, a més de les restes del campament dels presoners francesos capturats durant la Guerra d'Independència Espanyola, ja que al segle XIX, l'illa es va fer servir com a presó natural.

NORMATIVA

Per anar a Cabrera es poden agafar les barques turístiques que surten de la Colònia de Sant Jordi (Ses Salines) o de Portopetro (Santanyí) els mesos d'estiu

Per navegar, fondejar o bussejar amb escafandre autònom a les aigües de Cabrera, cal sol·licitar una autorització prèvia a la direcció del parc, a les oficines de Palma.

En els límits del parc no estan permeses les activitats següents:

- La pesca esportiva en qualsevol de les seves modalitats, ni la pesca submarina.
- L'esquí nàutic i l'ús de vehicles aquàtics que no disposin de l'autorització escaient.
- El desembarcament a terra, excepte al moll principal del port de Cabrera.
- L'acampada.
- Encendre focs.
- Fer malbé elements d'interès arqueològic, històric o geològic, ni d'espècies animals o vegetals.
- El desembarcament d'animals domèstics i la introducció d'animals o vegetals exòtics.

El vessament de residus sòlids o líquids a la mar i l'abandonament a terra de fems o deixalles.

Respecteu la natura, col·laboreu en la conservació dels valors naturals i culturals del Parc.

EQUIPAMENTS I SERVEIS

- Oficines del Parc Nacional Marítim i Terrestre de Cabrera. Plaça d'Espanya, 8, 1r. 07002 Palma

  Telèfon 971 72 50 10. Web: www.mma.es/parques
- Oficina d'informació al port de Cabrera. Telèfon 630 982 363
- Museu etnogrficohistòric Es Celler
- Itineraris guiats o autoguiats
- Cantina al port de Cabrera
- Excusats públics al port i a Cas Pagès

Centre de visitants Ses Salines C/ de Gabriel Roca, s/n. 07638 Colònia de Sant Jordi
Telèfon 971 656282

http://www.caib.es/sites/espaisnaturalsprotegits/ca/publicacions_dels_espais_naturals_protegits/

9. A quina adreça ens haurem de dirigir si som propietaris d'una embarcació i volem navegar i ancorar al Parc Natural de Cabrera?

A. A l'oficina d'informació del port de Cabrera.

B. Al centre de visitants Ses Salines de la Colònia de Sant Jordi.

C. A les oficines situades a Palma, a la Plaça d'Espanya.

D. Només es pot fer la sol·licitud per Internet.

10. Quina de les activitats següents està permesa al Parc?

A. El desembarcament a qualsevol punt de l'illa.

B. La pesca esportiva i la pesca submarina.

C. El passeig amb els nostres animals de companyia a l'illa si van ben lligats.

D. Navegar, fondejar o bussejar amb escafandre si s'ha sol·licitat el permís escaient.

11. Segons el text, quina de les opcions següents és la VERTADERA?

A. Cabrera està situada al Nord de l'Illa a 10 milles nàutiques de la Colònia de Sant Jordi.

B. Al segle XIX es va fer servir com a presó natural de soldats francesos.

C. Cabrera no va ser habitada fins al segle XIX.

D. Tota la flora i fauna que hi trobam és autòctona de l'illa.

12. Els noms que apareixen entre parèntesi i en cursiva, a l'apartat ELS TRESORS NATURALS...

A. indiquen un nom o expressió que té el mateix significat.

B. són barbarismes.

C. tenen una funció simplement estètica.

D. designen el nom científic d'una espècie animal o vegetal.

13. Per quin motiu les espècies al·lòctones o biointruses resulten perjudicials per a l'ecosistema de Cabrera?

A. Perquè posen en perill la flora i la fauna autòctones.

B. Perquè no són aptes per al consum dels animals de l'illa.

C. Perquè són verinoses.

D. Perquè provoquen la desertització de l'illa.

14. Quin és el propòsit de l'apartat encapçalat pel títol *LA TERRA I EL PASSAT*?

A. Informar sobre diferents maneres d'accedir a Cabrera en el passat.

B. Explicar la influència de l'home en la transformació del medi natural al llarg de la història.

C. Informar sobre les dimensions del parc i la ubicació geogràfica de l'illa en segles anteriors

D. Descriure les activitats que es podien realitzar al parc fins a l'època actual.

15. Exposa algunes raons que justifiquin que el parc de l'arxipèlag de Cabrera sigui un espai protegit.

Gutenberg i la impremta

Johannes Gutenberg va néixer a Magúncia, Alemanya, cap a l'any 1400. De jove va treballar de joier, gravador i impressor, tot i que a la seva vida hi ha moltes incògnites. Segurament va treballar sovint en secret per evitar que li copiessin les idees.

Gutenberg ja coneixia la feina d'un altre impressor anomenat Coster, un holandès que, anys enrere, havia fabricat les lletres de l'abecedari en peces de fusta separades i mòbils. La seva innovació va consistir a perfeccionar l'invent fabricant les lletres i signes de puntuació amb plom, estany i antimoni, un aliatge molt més resistent i net que la fusta. La seva tècnica va perdurar sense gaires canvis fins a l'actualitat.

El primer llibre que va imprimir Gutenberg amb aquesta tècnica va ser el que es coneix amb el nom de "Bíblia de 42 línies": aquest nom es deu al fet que les columnes de text de les seves pàgines contenen aquest nombre de línies. Per evitar que tots els exemplars fossin iguals, Gutenberg va encarregar que cada exemplar es decorés amb dibuixos.

La impremta de Gutenberg es va estendre molt ràpidament per tot Europa. En el cas d'Espanya, se sap que l'any 1473 ja hi havia tallers que funcionaven al regne d'Aragó.

Tot i el gran èxit del seu invent, va viure bona part de la seva vida arruïnat. Però, per sort, va poder veure com s'escampava per tot Europa abans de la seva mort, l'any 1468.

La impremta va suposar un gran canvi en la manera de viure de la societat i el trencament amb totes les èpoques anteriors. A partir d'aleshores, els llibres deixaren de ser manuscrits i passaren a produir-se en sèrie.

Els inicis de la impremta

Els xinesos, 200 anys abans de Crist, ja sabien imprimir sobre paper. Utilitzaven la xilografia, tècnica que consistia en gravar sobre una planxa de fusta lletres o dibuixos que es cobrien amb tinta. Després de col·locar un paper sobre la planxa, es pressionava per estampar l'escriptura al full.

Pels volts de l'any 1400, a Alemanya i Holanda ja s'havien imprès alguns llibres amb la tècnica de la xilografia. Aquest sistema de treball era molt lent, perquè cada pàgina s'havia de tallar en una planxa sencera. L'invent de Gutenberg va revolucionar el món de l'edició. La seva tècnica representava un gran estalvi de temps i esforç, ja que consistia a tallar lletres soltes en peces mòbils i combinar-les per fer les paraules.

El pas de tallar un text complet a un bloc a tallar només un caràcter i combinar-lo amb d'altres va ser el definitiu. Un factor determinant que va afavorir aquest fet fou que l'alfabet llatí té un nombre limitat de components. D'aquesta manera, a partir de la combinació de vint-i-sis lletres minúscules, vint-i-sis lletres majúscules i els signes de puntuació es podia elaborar qualsevol text . Només calia calcular i disposar del nombre de caràcters necessari per a un text determinat. A més, l'aliatge utilitzat feia que els tipus fossin resistents i reutilitzables.

Malgrat els seus avantatges, durant els primers anys, la impremta no va ser del tot ben rebuda. Es considerava que un llibre imprès era molt menys valuós, perquè no podia reproduir les il·lustracions d'un escrit a mà.

Gutenberg. Adaptació de *La Gran Biblioteca de Les tres Bessones.* Ed 62. Col. Cromosoma

16. La principal innovació de Gutenberg va consistir a...

A. inventar la xilografia.

B. introduir il·lustracions en els llibres.

C. millorar una tècnica ja existent amb nous materials.

D. emprar paper per fer els llibres en comptes de pergamí.

17. Segons el text, quina de les afirmacions següents és <u>FALSA</u>?

A. El primer llibre imprès va ser una Bíblia.

B. Els xinesos havien treballat la impressió en paper molt abans que els europeus.

C. El seu invent va ser tan reconegut que molt aviat es va estendre per tot Europa.

D. El seu invent fou superat i modificat ben aviat per la presència de les noves tecnologies.

18. El text que has llegit és...

A. un text explicatiu sobre un gran invent per a la humanitat.

B. un text que dóna instruccions per fer funcionar una impremta.

C. una argumentació per defensar el valor dels llibres.

D. una narració literària.

19. Quina de les dades següents <u>NO</u> correspon a la biografia de Gutenberg?

A. Va néixer a començaments del segle XV.

B. Va viure en la misèria econòmica bona part de la seva vida.

C. Va idear i fabricar un abecedari amb peces de fusta.

D. Va ser testimoni de l'èxit del seu invent en vida.

20. Per quin motiu la impremta va resultar un invent revolucionari?

21. Segons el text, per quin motiu resultà un factor determinant per a l'èxit de la impremta la utilització de l'alfabet llatí?

A. Perquè el fet de tenir un nombre de lletres limitat facilitava les possibilitats de combinació.

B. Perquè la forma de les lletres resultava més estètica a l'hora de dissenyar els caràcters.

C. Perquè era l'únic alfabet que s'utilitzava per a l'escriptura.

D. Perquè no era adaptable a la tècnica de la xilografia utilitzada anteriorment.

22. Quin és el significat de l'expressió subratllada en el context de la frase següent: "A partir d'aleshores, els llibres deixaren de ser manuscrits i passaren a <u>produir-se en sèrie</u>."

El conflicte dels deures a casa

Alba Castellví

La Confederació Espanyola d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes (CEAPA) crida mestres i famílies a evitar que els nens facin deures d'escola, i ho fa amb cinc arguments.

Diuen que són la demostració del fracàs del sistema educatiu, ja que no pot equipar els alumnes amb els coneixements necessaris durant el temps d'escola i s'ha d'apoderar de temps extra fora de l'horari escolar.

El segon argument contra els deures és que provoquen desigualtats socials perquè "que un nen els executi millor o pitjor depèn del nivell socioeconòmic i cultural de la família", ja que hi ha qui pot ajudar directament els fills o pagar ajudes i hi ha qui no.

El tercer argument diu que els deures creen tensions entre pares i fills perquè generen rebuig quan impliquen tenir menys temps per jugar.

L'argument quart addueix que els deures "constitueixen un problema per a molts progenitors, que surten tard de treballar i no disposen de temps".

I, finalment, la CEAPA diu que cal que els infants tinguin temps de fer altres activitats rellevants per al desenvolupament personal.

Deixant de banda si és lícit o no que l'activitat educativa s'allargui un cop acabada la jornada escolar i deixant de banda també les desigualtats socials (les quals, en tot cas, també afecten el rendiment dels infants a les aules), vull aprofundir en els arguments tercer i quart, els que fan referència a les tensions entre pares i fills generades pels deures. Em proposo explicar el perquè d'aquests problemes i assenyalar una solució basada en l'assumpció de les responsabilitats de cadascú.

Diàriament treballo amb pares i mares orientant la seva tasca educativa. A les meves conferències i tallers no hi falta mai la pregunta sobre els deures. Els pares la plantegen en aquests termes: "Què haig de fer perquè el meu fill faci els deures? Són una batalla diària..."

Els pares i -en molt més gran mesura- les mares estan tips de barallar-se amb els fills perquè facin uns deures que no tenen cap ganes de fer.

I per què els deures creen tensions entre pares i fills? La resposta és: perquè els pares assumeixen que ells han de garantir que els seus fills els facin.

Si els deures són tan problemàtics per a les famílies és perquè d'un temps ençà hi ha una confusió de responsabilitats. Els pares hem assumit que nosaltres som responsables de fer que els fills portin els deures fets a l'escola, i això és un error que ens fa entrar en conflicte. Els deures els encarreguen els mestres als alumnes. Per tant, són un element de la relació entre aquests dos agents: docents i aprenents. Si l'encàrrec el rep l'alumne, és ell qui ha de respondre'n. El pot complir o no complir-lo (i ho farà o no en funció de factors com la seva capacitat d'organitzar-se, les ganes que en tingui o l'interès que tingui a estalviar-se les conseqüències de no fer els deures). Però, per alguna raó, pares i mares ens hem fet nostra aquesta responsabilitat. Cal que els pares tinguem clar que, en la mesura que prenem interès a garantir que els fills facin els deures de totes totes, estem assumint una responsabilitat que ha de ser seva i només seva.

Aquest extrem és importantíssim perquè ens indica un fenomen social i educatiu que cada vegada s'estén més i que va molt més enllà dels deures escolars: els progenitors, amb el seu afany protector, estan assumint totes les responsabilitats dels fills.

http://www.ara.cat/opinio/

23. Segons el tercer argument que l' autora del text cita, els deures creen tensions entre pares i fills perquè...

A. provoquen desigualtats socials.

B. resten temps d'oci als pares quan acaben la jornada laboral.

C. generen rebuig entre els alumnes perquè volen tenir més temps per jugar.

D. en realitat, els deures els fan els pares o els professors de repàs.

24. Quina és la intenció d'aquest text?

A. Donar instruccions perquè els fills no facin els deures.

B. Argumentar per què els pares no han d'assumir les responsabilitats dels fills.

C. Descriure com està la situació dels deures a les cases.

D. Informar d'una vaga que ha organitzat la CEAPA contra els deures escolars.

25. Proposa un títol alternatiu per a aquest text.

26. Després d'haver llegit aquest text, dedueixes que l'autora és...

A. una psicòloga escolar, mare també, que es dedica a orientar pares i fills.

B. una professora enfadada davant la manca de reacció dels seus alumnes.

C. una mare preocupada per la càrrega que suposen els deures.

D. una alumna enfadada perquè ha de fer massa tasques a casa.

27. L'autora sosté que els deures provoquen desigualtats socials. Què vol donar a entendre?.

A. Que els alumnes que han de fer més deures tenen pares amb menys cultura i menys recursos econòmics.

B. Que les famílies amb major nivell socioeconòmic i cultural poden proporcionar més ajudes als seus fills.

C. Que no podem ser tots iguals si no feim la mateixa quantitat de deures.

D. Que els deures no són els mateixos per a alumnes amb recursos econòmics que per a alumnes més humils.

28. El text proporciona cinc arguments però només aprofundeix en alguns. De quins es tracta?

A. 1r, 2n i 3r.

B. 2n i 3r.

C. 3r i 4t.

D. 4t i 5è.

29. Quina és la funció del parèntesi en el fragment següent? "Si l'encàrrec el rep l'alumne, el pot complir o no complir-lo (i ho farà o no en funció de factors com la seva capacitat d'organitzar-se, les ganes que en tingui o l'interès que tingui a estalviar-se les conseqüències de no fer els deures)."

A. Afegir, matisar o comentar una informació anterior.

B. Fer una enumeració.

C. Posar un exemple.

D. Cap de les anteriors.